

Asia: VN/18153/2021

Lausuntopyyntö koskien Pohjois-Pohjanmaan maakuntaan valtion maalle perustettavia luonnonsuojelualueita

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Lausunto Lintusuon luonnonsuojelualueen metsästyskäytöstä

Vastaanottaja: Ympäristöministeriö

Viite: Diaarinumero VN/18153/2021

Lausunnon antaja: Holapan Riistamiehet ry

Lausunnon antajan yhteyshenkilöt: Puheenjohtaja: Ari Juka

Sihteeri: Sami Airaksinen

Holapan Riistamiehet ry kiittää mahdollisuudesta antaa lausunnon Pohjois-Pohjanmaalle perustettavista luonnonsuojelualueista.

Seuran tiedot

Holapan Riistamiehet ry on noin 70 jäsentä ja seuran jäsenten lisäksi alueita hyödyntävät vuosittain noin 45 seuran jäsenten vierasta tai vieraslupalaista. Metsästys on luontoharrastus, joka siirtyy sukupolvelta toiselle ja sillä on jatkuvuutta. Seuran jäsenet tekevät merkittävän määrän talkoo- ja luonnonhoitotyötä valvonnalla, haitallisten vieraslajien pyynnillä, riistakolmiolaskennoilla,

riistanruokinnalla, tutkimustyö ja suurriistan virka-apu tehtävissä sekä suurpetohavaintojen keräämisessä ja tallentamisessa Tassu järjestelmään.

Holapan riistamiehet on perustettu vuonna 1962 ja alue on ollut tärkeä seuran perustamisesta lähtien kaiken riistan pyynnissä.

Hirven metsästys

Hirven metsästyksen osalta muistioloennoksen kohdassa ”4.2 Valtioneuvoston asetuksella säädettävät poikkeukset rauhoitusmääräyksiin” on maininta ”Suojelualueiden perustaminen siten, että ainoastaan hirvenajo olisi mahdollista, olisi laajoilla suojelualueilla käytännössä mahdotonta. Nämä seikat puoltavat hirvenmetsästyksen laajaa sallimista Pohjois-Pohjanmaan luonnonsuojelualueilla.”.

Hirven metsästyksen esitys sisältää laajan hirvenmetsästysoikeuden, eli metsästyksen kaikki muodot (myös koirametsästys) ja hirven ampumisen suojelualueella sekä koirien koulutuksen ja koetoiminnan.

Hirven metsästyksen osalta esitystä pidetään hyvänä, eikä seuralla ei ole muutosvaateita.

Metsäjänis ja rusakko

Asetuksen rajauksissa ”Lintusuon” alueella on sallittu metsäjäniksen ja rusakon metsästys. Metsäjäniksen ja rusakon metsästyksen osalta esitystä pidetään hyvänä, eikä seuralla ei ole muutosvaateita

Metsäkanalintujen metsästys

Asetuksen rajauksissa ”Lintusuon” alueella on sallittu Metson ja Teeren metsästys, mitä pidämme myös hyvänä esityksenä.

Metsäkanalintujen (Teeri, Metso, Pyy) kanta on alueella hyvä ja kannan kestävydestä huolehditaan monilla eri keinoilla. Suomen riistakeskus säätelee metsäkanalintujen metsästysaikoja riistakolmiolaskentatulosten pohjalta, jotta lintukannat säilyvät elinvoimaisina. Laskennasta saatujen tulosten perusteella metsästystä on rajoitettu tarvittaessa seuran omilla rauhoituksilla ja kiintiöillä

Valtioneuvoston Pohjois-Pohjanmaan luonnonsuojelualueiden perustamisen asetusluonnoksen muistiolounnoksessa todetaan, että perustettavien luonnonsuojelualueiden metsästystä koskevat linjaukset on sovitettu noudattamaan Pohjois-Pohjanmaan eteläosiin 2017 valtioneuvoston asetuksella perustettujen luonnonsuojelualueiden asetuksessa (644/2017) noudatettuja ratkaisuja, koska maantieteellisesti perustettavat suojelualueet ovat hyvin lähellä perustettuja suojelualueita ja luonteeltaan samantyyppisiä. Pohjois-Pohjanmaan eteläosiin 2017 valtioneuvoston asetuksella perustettujen luonnonsuojelualueiden asetusmuistiossa on tuotu esiin, että asetuksella on pyritty sovittamaan yhteen alueella olevien Natura 2000 lintudirektiivin mukaisten erityissuojelualueiden suojeluarvojen turvaamistavoitteet alueella tapahtuvan metsästyksen kanssa.

Asetusluonnoksessa pyyn metsästys olisi kielletty. Pyykanta alueilla on riistakolmio ym tiedon pohjalta hyvä. Pyyn metsästys tulisi sallia myös Lintusuon alueella.

Asetusluonnoksessa riekon metsästys on kielletty. Riekkokanta on seuran riistakolmiolaskentatietojen ja maastossa tehtyjen havaintojen perusteella kohtalainen ja sitä tullaan todennäköisesti metsästämään tulevaisuudessa. Riekon metsästys tulisi sallia myös Lintusuon alueella.

Metsäkauris

Metsäkauriskanta on kasvanut merkittävästi viimeisten vuosien aikana, ja ne aiheuttavat vahinkoja etenkin metsätaloudelle.

Metsäkauriin metsästys tulisi sallia ”Lintusuon” alueella.

Metsähanhen metsästys

Suomen riistakeskus säätelee metsähanhen metsästystä alueellisilla ja ajallisilla rajoituksilla sekä saaliskiintiöillä. Metsähanhen metsästys on ollut Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella kiellettyä vuosina 2014–2019. Metsästystä on sallittu vuonna 2020 osassa Lapin maakuntaa ja metsähanhelle on asetettu yhden linnun kiintiö. Ennen metsästyksen sallimista on tehty laajat selvitykset, joiden perusteella kanta on todettu sellaiseksi, että tarkkaan säännelty ja rajattu metsästys on mahdollista. On hyvin todennäköistä, että metsähanhen metsästys ns. lapin mallilla alkaa myös Pohjois-Pohjanmaalla lähivuosina.

Suoalueilla tapahtuva metsähanhen metsästys ei vaaranna tai heikennä lajin elinvoimaisuutta mutta antaa monelle pienriistan metsästäjälle upeita luontoelämyksiä. Metsähanhen metsästys tulisi sallia ”Lintusuon” luonnonsuojelualueella.

Vesilinnut

Asetusluonnoksessa vesilintujen metsästys olisi kielletty. Pohjois-Pohjanmaan eteläosiin 2017 valtioneuvoston asetuksella perustettujen luonnonsuojelualueiden asetuksessa (644/2017) sallittiin sinisorsan, tavin ja telkän metsästys joillain alueilla, joissa vesilinnustuksella on ollut merkitystä. Vesilintuja pesii tulevalla luonnonsuojelualueella runsaasti ja niitä myös metsästetään aktiivisesti. Vesilintujen pesinnän turvaamiseksi alueella metsästetään aktiivisesti myös pienpetoja ja erityisesti minkkiä ja supikoiraa.

Heinäisorsan, tavin ja telkän metsästys tulisi sallia ”Lintusuon” luonnonsuojelualueella.

Pienpetojen ja haitallisten vieraslajien metsästys

Alueella on metsästetty/pyydystetty aktiivisesti kaikkia pienpetoja ja haitallisia vieraslajeja monilla eri menetelmillä. Näätä on myös yksi yleinen metsästettävistä pienpedoista.

”Lintusuon” alueella on asetuksessa rajattu kokonaan pois pienpetojen ja haitallisten vieraslajien metsästys/pyyntioikeus. Metsästys/pyynti olisi ilmeisesti mahdollista hakemalla niille erillistä poikkeuslupaa. Riista ym lintujen pesinnän, poikuetuoton positiivisen kehityksen kannalta tulee pienpetojen (kettu) ja haitallisten vieraslajien (supikoira, minkki) metsästys sallia myös ”Lintusuon” alueella.

Tehokkaan metsästyksen takaamiseksi, lajien metsästys tulisi olla sallittua riistakeskuksen asettamilla aikarajauksilla. Haitallisten vieraslajien (minkki ja supikoira) metsästys tulisi olla sallittua läpi vuoden.

Riista ym lintujen pesinnän, poikuetuoton positiivisen kehityksen kannalta tulee pienpetojen (kettu) ja haitallisten vieraslajien (supikoira, minkki) metsästyksen lisäksi sallia myös nädän metsästys

riistakeskuksen asettamalla aikarajauksella. Pienpetojen ja haitallisten vieraslajien pyynti on alueella tapahtuvaa parasta riistan/luonnonhoitoa ja sen ylläpitämiseksi kynnys metsästyksen tulee olla mahdollisimman matala. Haitallisten vieraslajien pyynnissä tulee pystyä hyödyntämään riistakameroita ym teknisiä apuvälineitä. Poikkeuslupa menettelyllä kynnys pienpeto metsästykselle kasvaa ja rajoitus on paikallistasolta katsottuna hyvin erikoinen ja ristiriitainen esitys tässä asia kokonaisuudessa. Lisäksi huomioitava, että pienriistan metsästys oikeus motivoi ihmisiä pienpetojen ja haitallisten vieraslajien metsästyksen/pyyntiin.

Suurpetojen metsästys

”Lintusuon” luonnonsuojelualueen kiinteistöt ovat olleet metsähallituksen Muhoksen yhteisluvalle myöntämässä Ilveksen metsästyksen alueluvassa eli ilveksen metsästys on ollut alueella mahdollista ja toivomme sen olevan mahdollista myös tulevaisuudessa. Lintusuon alue kuuluu myös yhteen susireviiriin, jonka sudet ovat aiheuttaneet koiravahinkoja. Seuran alueella tapahtui vasta yksi susien aiheuttama koiravahinko.

Asetusluonnoksessa suojelualueilla ei ole sallittu suurpetojen metsästystä, eikä asiaa ole huomioitu muistiossa. Suurpedot ovat Suomessa kaikki tiukasti suojeltuja ja niiden metsästämistä säädellään metsästyslain 41 §:n ja 41 a §:n sekä luontodirektiivin 1992/43/ETY perusteella. Suurpetojen poikkeuslupien myöntämistä säädellään metsästyslainsäädösten lisäksi valtioneuvoston asetuksella metsästyslaissa säädetyistä poikkeusluvista (452/2013). Asetuksen 4 §:n 1 momentin mukaan poikkeuslupa voidaan myöntää vain sille rajatulle alueelle, jolla metsästyslain 41 a—41 d §:ssä säädetyt poikkeusluvan myöntämisedellytykset täyttyvät.

Poikkeuslupien myöntämiseksi vaaditaan erityisiä perusteita. Jos ongelmaan ei löydetä muuta tyydyttävää ratkaisua, eikä poikkeuslupapyynti haittaa suotuisan suojelun tasoa, voidaan poikkeuslupa myöntää painavin perustein suurpedon tappamiseen. Suurpedon poikkeuslupa käy läpi tiukan arvioinnin, joten ankara oikeudellinen sääntely edistää suurpetojen suojelua.

Sellaisissa tilanteissa, joissa poikkeuslupa on myönnetty ja on tarkoituksena tietyn yksilön pyydystäminen, pyyntiä ei tulisi hankaloittaa kieltämällä suojelualueilla pyynti.

”Lintusuon” luonnonsuojelualueella tulee sallia suurpetojen metsästys ja riistakeskuksen myöntämien häirintälupien käyttö.

Majava

Asetusluonnoksessa ei huomioida kanadanmajavan metsästystä. Kanadanmajavan mahdolliset vahingot voivat kohdistua suojelualueella oleviin teihin, rumpuihin ja rakennuksiin sekä luonnonsuojelualueen läheisyydessä tai sisällä oleviin talousmetsiin sekä muuhun yksityisten ihmisten omaisuuteen.

Kanadanmajavan metsästys tulisi sallia ”Lintusuon” luonnonsuojelualueella.

Vieras/tuloskaslajien metsästys

Alueella liikkuu myös villisikoja ja valkohäntäpeuroja, joiden metsästyspaine tulee kasvamaan tulevaisuudessa koska ilmaston lämpeneminen myötä niiden kanta tulee kasvamaan Pohjois-Pohjanmaalla.

”Lintusuon” luonnonsuojelualueella tulee mahdollistaa villisian ja valkohäntäpeuran metsästys.

Koirien koulutus ja koe toiminta

Aluetta on käytetty erilaisiin koirien (hirvi, seisovat ja haukkuvat lintukoirat) koulutus ja koetoimintaan.

Luonnonhoitotyöt ja tekniset apuvälineet

Erilaiset riistan- ja luonnonhoitotyöt tulisi sallia alueella myös jatkossa Esimerkiksi vesilintujen pönttöjen ja muiden pesälaitteiden rakentaminen, vieminen maastoon ja huoltaminen tulee sallia. Nuolukivien vieminen olemassa oleville paikoille tulisi olla mahdollista sekä teknisten apuvälineiden kuten riistakameroiden tai laukaisulähettimien käyttö pienpetojen ja haitallisten vieraslajien metsästyksessä.

Muut huomioitavat asiat

Jos valmisteilla olevalle suojelualueelle tulee asetusluonnoksessa mainittuja metsästys-rajoituksia, se vaikuttaa haitallisesti paikallisten ihmisten metsästysharrastukseen, mutta myös ympäröivien ja osin suojelualueen sisällä olevien yksityisomistuksessa olevien alueiden metsästyskäyttöön. Asetuksen heikennykset kohdistuisivat pääasiassa pienriistan metsästäjiin, eli kärsijöinä ovat suurin joukko metsästäjistä. Lisäksi on huomioitava, että nuoret uudet metsästäjät ovat pääasiassa pienriistan metsästäjiä ja rajoituksilla vaikeutetaan erityisesti heidän harrastusmahdollisuuksiaan. Liian tiukat rajoitukset asettavat luonnonsuojelualueet negatiiviseen valoon ja ihmisten suhtautuminen niihin muuttuu paikallistasolla negatiiviseksi. Luonnonsuojelualueiden laajentumiset ja uudet luonnonsuojelualueet koetaan sen jälkeen uhkana ja koko luonnonsuojelun hyväksyttävyys paikallistasolla kärsii.

Holapan Riistamiehet ry vetoa luonnonsuojelulain 1096/1996 ensimmäiseen pykälään.

Luonnonsuojelulain 1096/1996 1 § Lain päätavoite on seuraava.

”Tämän lain tavoitteena on luonnon monimuotoisuuden ylläpitäminen, luonnonkauneuden ja maisema-arvojen vaaliminen, luonnonvarojen ja luonnonympäristön kestävä käytön tukeminen, luonnontuntemuksen ja yleisen luonnonharrastuksen lisääminen ja luonnontutkimuksen edistäminen”

Pohjois-Pohjanmaan ja Muhoksen/Lintusuon luonnonsuojelualueilla liikkuvien ihmisten määrä on pieni suhteessa Etelä-Suomen alueiden lähistöllä olevien suojelualueisiin. Metsästysharrastus on täällä yksi merkittävä luontoharrastus muiden luontoharrastusten joukossa, eikä se vaaranna tulevien luonnonsuojelualueiden suojelutavoitteita.

Laajempi pienriistan metsästys ei haittaa luonnonsuojelualueiden käyttöä tai heikennä niiden suojelu tai muuta arvoa, joten metsästys tulee sallia mahdollisimman usean lausunnossa perustellun lajin osalta koko alueella. Luonnonsuojelualueiden muu käyttö tai alueiden arvo ei vaaranna metsästyksestä, ja metsästys on hyvin yhteensovitettavissa muuhun käyttöön. Kaikki eri luontoharrastajat ovat pystyneet liikkumaan ja toimimaan alueilla tähän asti ja varmasti myös jatkossakin.

Metsästyksen salliminen luonnonsuojelualueilla on huomioitu myös Euroopan komissiossa. Tiukasti suojeltujen alueiden asetuksessa aiemmin ollut maininta, joka kieltäisi metsästyksen, on katsottu perusteettomaksi toimenpiteeksi ja se on poistettu asetuksesta.

Airaksinen Sami
Holapan Riistamiehet ry